

Proletariusze
wszystkich
krajów
łączcie się!

ŁODZIANIN

Niech żyje
Rząd
robotniczy
i włościański!

TYGODNIOWY ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ.

Nr. 33 (669)

Redakcja otwarta od 6 — 8 w.
Administracja otwarta w dni po-
wszednie od 6 pp. do 8 wiecz.
W niedziele i święta adm. nieczynna.

Łódź, Sobota, dnia 11 sierpnia 1928 r.

Redaktor przyjmuje w poniedziałki i środy od 6—7 w.
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Warunki prenumeraty:

w Łodzi bez odn. miesięcznie 1 złoty.
Z odnośnikiem do domu 1.20 „
Na prowincji z przes. poczt. 1.50 „
Zagranicą — miesięcznie 2.25 „

Rok XXIII.

Redakcja i Administracja: Łódź, Piotrkowska 83. Tel. 99. Skrzynka poczt. 300. Konto czekowe P. K. O. Nr. 60,398.

Cena 30 groszy.

UROCZYSTE OTWARCIE KONGRESU MIĘDZYNARODÓWKI SOCJALISTYCZNEJ.

W ubiegłą niedzielę, dnia 5 sierpnia w Brukseli, stołecznym mieście Belgji, rozpoczęły się obrady plenarnej posiedzenia Międzynarodówki Socjalistycznej. Kongres jest bardzo licznie reprezentowany, gdyż przez 650 delegatów, przedstawicieli 28 państw i narodów.

P. P. S jest reprezentowana przez 15 towarzyszy, w tej liczbie i przez prezydenta Łodzi tow. posła Ziemięckiego.

W przeddzień odbyło się posiedzenie Egzekutywy, o czym piszemy w innym miejscu.

Przewodniczący Egzekutywy Międzynarodówki, tow. Henderson zagał plenarne posiedzenie kongresu przemówieniem poświęconym obecnej sytuacji międzynarodowej. Mówiąc o postępach socjalizmu wymienił ostatnie sukcesy wyborcze między innymi również i w Polsce; wskazywał niebezpieczeństwa zagrażające demokracji różnych krajów i podkreślił olbrzymią rolę dziejową polskiego proletariatu wobec niebezpieczeństwa dyktatury w Polsce. W sprawie stosunków polsko-litewskich potępił surowo politykę Waldemarsa. Omawiając zagadnienie pokoju, wysunął protokół genewski, jako najlepsze narzędzie zabezpieczenia pokoju światowego. W końcu stwierdził stały pochód socjalizmu do władzy. Następnie zabrał głos tow. Vandervelde, który m. in. wypowiedział się za ewakuacją Nadrenji. Mówca podkreślił postępy socjalizmu na całym świecie, także i w Polsce, oraz stwierdził skuteczność naszej walki z ideologią faszystów. W dalszym ciągu tow. Vandervelde zaatakował gwałtownie komunistyczną, trzecią międzynarodówkę za jej wrogą dla klasy robotniczej działalność. Świat musi wybrać: albo socjalizm, albo też komunizm i faszizm.

Po południu odbył się wspaniały pochód przez miasto, trwający przeszło trzy godziny. Otwierały pochód tysiące sprawnie maszerujących sportowców robotniczych, za nimi imponujące wrażenie wywoływały mrowie dwóch tysięcy czerwonych sztandarów, skupionych w jednej grupie. Potężne owacje wyległy na ulicę miasta ludności spowodował widok 10.000 umundurowanej karnej milicji robotniczej.

Na posiedzeniu egzekutywy przy

omawianiu stosunków w polskim ruchu robotniczym, polecono grupie dr. Kruka (pozostałości Niez. Socj. P. P.) rozwinąć swe organizacje i wstąpić do istniejących wielkich partij socjalistycznych. Dalsze istnienie tej grupki uznano za szkodliwe dla socjalizmu.

Poniedziałkowe plenarne posiedzenie Kongresu poświęcono sprawie walki z faszystami i komunizmem. Referaty wygłosili tow. to.v. Turati (Włochy) i Dan (miejszewik).

Na posiedzeniu Komisji Ekonomicznej Kongresu roztrąsano kwestję racjonalizacji produkcji i związane z nią zagadnienia. Przemawiał tow. pos. Diamond, który rozpatrywał sprawę: na czyją korzyść przeprowadzana jest ta racjonalizacja? Czy na korzyść klasy robotniczej, a więc podniesienia jej stopy życiowej, czy też dla celów powiększenia zysków kapitału. Narazie widziemy, jako skutek procesu racjonalizacji — to drugie, to jest zwiększanie zysków. Fakt ten jest decydujący dla właściwego stanowiska socjalistów. W Ameryce statystyka wykazuje, że produkcja wzrosła o 4 i pół procent po przeprowadzeniu racjonalizacji, a liczba zatrudnionych robotników zmniejsza się równoległe o pięć procent. Taka tendencja szkodzi interesom klasy robotniczej. Niechaj przyjaciele racjonalizacji z wśród przedsiębiorców wykażą, jaka część uzyskana tą drogą zysków pójdzie na podniesienie stopy życiowej robotników i w jaki sposób zabezpieczą byt robotnikom pozbawionym przez racjonalizację chleba.

Tow. pos. Pragier wniósł do rezolucji opracowanej przez komisję, poprawkę, wskazującą niebezpieczeństwo wzmoczonego jeszcze wyzysku siły roboczej podczas racjonalizacji, bez jednoczesnego polepszenia technicznego wyposażenia oraz organizacji pracy.

Ogólna tendencja komisji układa się — za zasadą racjonalizacji przy równoczesnym całkowit. m i jaknajszerszym uwzględnieniu interesów robotniczych.

Przebieg obrad dalszych dni w steszczeniu oraz powzięte przez Kongres Międzynarodówki Socjalistycznej uchwały podamy w następnym numerze.

O zgodny z rzeczywistością wskaźnik drożyzniany.

Każdego, kto nie żyje życiem oderwanym, abstrakcyjnym, a realnym, rzeczywistym, uderzyć musiało pewne, rzucające się w oczy zjawisko, uporczywie w naszym życiu społecznym powtarzające się, a będące, dotychczas przynajmniej, dla szerszego ogółu zagadką, brzemienią w skutkach dla klasy pracującej. Zagadką tę stanowi ogłaszany co pewien określony czas t. zw. „wskaźnik drożyzniany”, który z punktu widzenia interesów klasy pracującej pożądanym byłby, o ile odzwierciedlałby rzeczywiste, zaszłe w danym okresie zmiany w cenach artykułów pierwszej potrzeby i pociągał za sobą automatycznie wzrost w tymże stosunku zarobków robotniczych, uprzednio do poziomu przedwojennych podniesionych. Niestety tak nie jest. Przyczyna tego tkwi w pierwszym rządzie w b. nisko ustalonych przez Główną Komisję w Warszawie normach (racjach

spożycia), będących jak wiadomo zasadniczą podstawą do późniejszych wyliczeń; po drugie: w składzie tych Komisji i po trzecie: w sposobie wyliczania tego wzrostu. Bezduszna burokracja przy wydatnej pomocy perfidyjnych, a żarłocznych rekinów kapitalistycznych i tu swoje szkaradne piętno położyła. I tu zniekształciła i wypaczyła intencje ustawodawców. I tu, na tym odcinku, fałszując przy pomocy najróżnorodniejszych sposobów faktyczne zmiany cen, bezpośrednio wpływa na obniżanie się poziomu egzystencji proletariatu i uniemożliwia, względnie utrudnia w znacznym stopniu walkę o poprawę bytu głodującym.

Przedstawiciele Klasowych Związków Zawodowych, zdając sobie dokładnie sprawę z doniosłości bądź co bądź tych „badań”, na które zarówno przemysłowcy jak i władze rządowe zawsze, przy każdej walce o podwyżki

Oszczercstwa farmaceutów napiętnowane.

Ubezpieczeni otrzymują dobre lekarstwa.

Orzeczenie w sprawie zatargu farmaceutów z Kasą Chorych m. Łodzi.

OKRĘGOWY URZĄD UBEZPIECZEŃ
w WARSZAWIE.
Nr. 9767/28.

Warszawa, dnia 7 sierpnia 1928 roku.

ORZECZENIE

w sprawie zarzutów, zawartych w odezwie do ogółu ubezpieczonych w Kasie Chorych m. Łodzi, podpisanej przez Komitet Wykonawczy Pracowników Aptek Kasy Chorych m. Łodzi, a skierowanej przeciw Zarządowi tej Kasy.

W myśl p. 2 protokołu konferencji przedstawicieli Zarządu Kasy Chorych m. Łodzi i Centralnej Organizacji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, zastępującej pracowników aptecznych Kasy Chorych m. Łodzi, odbytej w dn. 26 lipca 1928 r. w Okręgowym Urzędzie Ubezpieczeń w Warszawie, działając na podstawie powyższego postanowienia konferencji, po przeprowadzeniu przy współudziale Delegata Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) do Okr. Urzędu Ubezpieczeń, na podstawie art. 100 i 99 ustawy z dn. 19 V. 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 272) dochodzeń, orzeka, co następuje:

1) zarzuty postawione Zarządowi Kasy Chorych m. Łodzi, w odezwie „Do ogółu ubezpieczonych Kasy Chorych m. Łodzi” podpisanej przez „Komitet Wykonawczy Pracowników Aptek Kasy Chorych m. Łodzi” były przejawem walki, wszczętej przez pracowników farmaceutycznych Kasy w związku z pismem okólnym Naczelnego Lekarza Kasy Chorych z dn. 11 czerwca 1928 r. L. dz. 1882-II do pp. Lekarzy Kasy, Urząd stwierdza, iż Zarząd Kasy w omawianej sprawie nie wydawał żadnych zakazów i nakazów, nie będąc do tego uprawnionym, natomiast omawiane pismo Naczelnego Lekarza leżało całkowicie w granicach jego kompetencji jako szefa lecznictwa kasowego i jako lekarza.

2) Zarzut dotyczący tego pisma, że „nakaz Zarządu Kasy spowodował wydawanie chorym lekarstw, kilka dni przedtem przygotowanych, a więc zupełnie zepsutych”, w związku z twierdzeniem, iż „lekarstwa przygotowano całymi balonami bardzo szybko ulegają zepsuciu tamsamem zamiast pomóc choremu, pogarszają tylko stan jego zdrowia”, nie został udowodniony i stwierdzony. Zarówno Zarząd Kasy Chorych, lekarze kasowi, kierownicy aptek, jak i państwowe władze nadzorcze, Okręgowy Urząd Ubezpieczeń, Delegat Departamentu Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych — Naczelnik Wydziału Zdrowia Woj. Łódzkiego nie otrzymały ani jednego zażalenia o szkodliwych dla zdrowia następstwach po użyciu leków, podanych w piśmie okólnym Naczelnego Lekarza Kasy Chorych m. Łodzi.

Zarzuty powyższe okazały się więc bezpodstawnymi.

3) Wspomniane pismo Naczelnego Lekarza nie stwarzało dla lekarzy kasowych przymusu „zapisywania chorym tylko takich jednakowych, zgóry przygotowanych mikstur”, a przesłuchani lekarze stwierdzili, iż mieli zupełną swobodę w zapisywaniu innych lekarstw w wypadkach, gdy stan chorego tego wymagał i faktycznie tak czynili. Przytoczone więc w tym ustępie zarzuty okazały się również nieuzasadnionymi.

4) Urząd stwierdza, że postępowanie Kasy Chorych m. Łodzi i jej Naczelnego Lekarza w związku z masowymi zachorowaniami na gripę, podyktowane było troską o dobro chorych członków Kasy i ich rodzin, zaś zarzuty, zawarte we wzmiankowanej odezwie, jako bezpodstawne, wyrządziły moralną krzywdę i naraziły na szwank dobre imię Kasy Chorych m. Łodzi.

Dyrektor

(—) w. z. K. DAGNAN.

się powołują, wszelkimi pozostającymi do ich dyspozycji środkami usiłowali pracom tych Komisji nadać właściwy kierunek. Niestety usiłowania te pozostały bez skutku, wobec czego w komisjach tych udziału od pewnego czasu nie biorą. Zgłoszone protesty pozostały również bez uwzględnienia. Jak więc widzimy proletariąt nie posiada w sprawach, które go bezpośrednio dotyczą — głosu i swojego przedstawicielstwa, co powinno zmusić odnośne władze do wejrzenia i zbadania przyczyn tego, anormalnego stanu rzeczy.

Od powyższych uwag natury ogólnej przejdziemy do szczegółowych lokalnych. Przechodząc, nie sposób nie wspomnieć o reakcyjnej polityce poprzednich władz miejskich, które nie tylko nie przeciwstawiły się, w interesie klasy pracującej, zakusom p. Gutkego, przemysłowca, ale przeciwnie: machinacjom tegoż dawały swoją sankcję, autorytet władz miejskich!

I współdziałający z wspomnianą Komisją Wydział Statystyczny Magistratu m. Łodzi, pozostający pod kierow-

nictwem p. Rosseta, a zwłaszcza ten ostatni jeżeli chodzi o czas przeszły nie jest bez winy... Jakkolwiek zresztą jest, dzisiejszy stan rzeczy w tej dziedzinie dłużej trwać nie może i nie powinien. Cichy pomruk niezadowolonych z ogólnej polityki gospodarczej rządu, pozostającego pod przemożnym wpływem wielkiego ziemiaństwa, przemysłu i finansjery z jednej strony, a coraz bardziej ujawniające się tendencje w kierunku uszczuplenia praw politycznych proletariatu z drugiej — za łada przyczyną przybrać może groźne rozmiary. Cichy, a systematyczny sabotaż przedstawicielstwa robotniczego może w końcu doprowadzić również do niepożądanych nawet dla przemysłowców rezultatów.

Wracając do omawiania prac lokalnej Komisji do badania wzrostu kosztów utrzymania zaznaczyć na wstępie musimy, że przewodniczący jej nie stanął na wysokości zadania: że nie będąc prawnie do tego zobowiązany, dokooptował z ramienia przemysłu (po co „wielkiego?”) sztandarowego ich przedstawiciela p. Gutkego, któremu

też z widocznej sympatii ulega; że nie reagując na wywody przedstawiciela klasowego Związku i wogóle — Związków, zmusił ich do niebrania udziału w pracach tych Komisji; że na skutek zdekompilowania o zmianach w kosztach utrzymania *decyduje ostatnio nie żadna Komisja, a poprostu pp.: Dr. Skalski i przemysłowiec Gutke, który o interesie swoich mocodawców i swoim nie zapomina, że na skutek tego właśnie jesteśmy świadkami, iż Komisja wykazuje co innego, a życie coś wręcz przeciwnego; dalej: że mimo uprawnień, przewidzianych w par. 1 „Regulaminu”, Komisja nie skorzystała z nich, by niedostateczną dziś rację dzienną, ustaloną Główną Komisją Statystyczną w Warszawie odpowiednio podnieść, czego zresztą przedstawiciele robotników stale się domagali, a co stanowi śmiertelny grzech tej Komisji, który przebaczony jej przez klasę pracującą nie będzie.*

W konkluzji domagamy się od Województwa: złożenia z urzędu przewodniczącego Komisji do badania wzrostu kosztów utrzymania rodzin pracowniczych za jego uleganie wpływom przemysłowca — Gutkego, względnie: rozwiązanie całej Komisji i powołanie na jej miejsce nowej, z innych członków i przewodniczącego złożonej, z uwzględnieniem przedstawicielstwa robotniczego, przewidzianego zresztą ustawami i od Magistratu, aby delegata poprzednich władz miejskich p. Leśniczaka, enperowca, jako nie umiejącego, *czy nie chcącego bronić interesów pracowniczych* zechciał niezwłocznie odwołać, zastępując go prawdziwym rzecznikiem proletariatu, bądź co bądź zainteresowanego w pracach wymienionej Komisji.

Wierzmy, że głos nasz nie przebrzmi bez echa.

Tajor.

REZOLUCJA.

Rada Delegatów Zawodowych Zw. Pracowników Instytucji Użyteczności Publicznej w Polsce, Oddział w Łodzi na swem zebraniu po wysłuchaniu referatu tow. Jordana stwierdza:

1) że wykazywany przez Komisję Statystyczną wzrost drożyzny nie odpowiada faktycznemu wzrostowi, a stanowi ukrytą walkę kapitalistów z proletariatem, którą niebacznie władze państwowe sankcjonują;

2) że skład tej komisji, ze względu na brak przedstawicieli Związków Zawodowych nie daje gwarancji bezstronności, tembardziej, że z przyczyn bliżej nieznanych, Komisja ta ulega wpływom przedstawiciela wielkiego przemysłu;

3) że norma (racja dzienna) ustalona przez Główną Komisję Statystyczną nie odpowiada faktycznej potrzebie;

4) że lokalna Komisja do badania cen nie skorzystała z przysługujących jej praw, przewidzianych w „Regulaminie” odnośnie zmian racji żywnościowych, wobec czego postanawia:

a) Zmian wzrostu drożyzny, wykazywanej przez dotychczasową Komisję nie uznawać;

b) żądać dokooptowania do tej Komisji przedstawiciela Klasowych Zw. Zawodowych;

c) żądać podwyższenia dziennej racji według wskazań tych przedstawicieli;

d) w sprawach tych odwołać się do wszystkich Klasowych Związków Zawodowych i całego proletariatu łódzkiego z apelem bojkotowania tej Komisji i jej wykazów do czasu uwzględnienia słusznych wyżej wyłuszczonej pretensji świata pracy, względnie, wobec tendencji nieprzewodzących prac wymienionej Komisji żądać zaniechania ogłaszania zaszłych rzekomo w międzyczasie zmian w cenach artykułów pierwszej potrzeby.

sfinalizowaniu pożyczki amerykańskiej, podjęta zostanie niezwłocznie.

Ale nie na tem kończy się celowa i systematyczna walka socjalistyczna samorządu z nędzą mieszkaniową. Racjonalne gospodarowanie kredytami na budowę z funduszu na rozbudowę miast umożliwi szeregowi przedsiębiorców prywatnych ukończenie wielu domów o małych mieszkaniach, przyczem Komitet Rozbudowy Miasta, na czele którego stoi tow. poseł Ziemięcki, prezydent miasta, udziela kredytów tylko tym, którzy szereg domów już wybudowali i faktycznie pieniądze otrzymane z Banku Gospodarstwa Krajowego na budowę małych mieszkań obracają.

Równocześnie podjęta jest inicjatywa stworzenia wielkiej kooperatywy mieszkaniowej, która byłaby istotnie pracownicza i pozostawała pod kontrolą władz miejskich.

Postęp robót w nowobudujących się domach jest stale i systematycznie kontrolowany, tak że nadużycia są uniemożliwione, co niezbyt poszło w smak tym, którzy pieniędzmi z kredytów na budowę spekulowali lub pod parawanem sztyldzików kooperatyw pracowniczych dobijali się fortun.

By uniemożliwić wyszuk lokatorów w nowowbudowanych domach, na które udzielona została pomoc kredytowa z funduszy państwowych, Komitet Rozbudowy Miasta przystępuje na mocy uchwalonego przez Radę Miejską w czerwcu r. b. regulaminu, opartego na obowiązujących ustawach, do ustalenia wysokości czynszu komornianego w tych domach.

Dzięki temu mieszkania w nowowbudowanych domach będą dostępne i dla sfer pracowniczych.

Równocześnie prowadzona jest energiczna akcja władz miejskich, mająca na celu utrzymanie domów i mieszkań w stanie mieszkalnym. Około 600 domów zostanie w roku bieżącym poddanych remontowi, a domy, których właściciele nie wykonają dobrowolnie zarządzeń magistratu, będą odremontowane przez magistrat na koszt właściciela, a oporni podlegną karze.

Niemniej baczna uwaga zwrócono przy zatwierdzeniu nowych planów budowlanych i kontroli domów na zapewnienie odpowiednich mieszkań dla dozorców domowych, których właściciele domów traktowali jak najgorszych parjasów.

Dla uzupełnienia całokształtu obrotu polityki budowlano-mieszkaniowej socjalistycznych władz miejskich wspomnieć należy, iż na wniosek i dzięki staraniom Wydziału Budownictwa, przewodniczącym którego jest tow. ławnik Izdebski, Rada Miejska uchwaliła już w czerwcu przepisy budowlane, będące wykonaniem Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Prawie Budowlanym, wydanego w marcu r. b.

Łódź jest w ten sposób pierwszym miastem w Rzeczypospolitej, które sprawę rozbudowy miasta i budowy mieszkań odpowiadających wszystkim wymogom ujęła w ściśle przystosowane do potrzeb tego wielkiego centrum robotniczego, ramy.

Nie wszystkie te poczynania socjalistycznej większości komunalnej wydadzą natychmiast plon, lecz są krokiem naprzód w realizacji wielkiego dzieła — zapewnienia rzeszom proletariackim Łodzi innych lepszych warunków egzystencji.

Wac.

Międzynarodówka Socjalistyczna za wzmocnieniem P. P. S.

Egzekutywa Międzynarodówki socjalistycznej, obradująca w przeddzień kongresu międzynarodowego w Brukseli, rozważając uchwałę Niezależnej Socjalistycznej Partii Pracy w Polsce, dotyczącą likwidacji i połączenia się z P. P. S., uznała krok większości N. S. P. P. (Dr. Drobner, Kapituła, Haneman, Martynowski) za słuszny, a oceniając sytuację polityczną w Polsce wypowiedziała się za wzmocnieniem P. P. S., jako organizacji, która ma zjednoczyć w sobie wszystkie kierunki myśli socjalistycznej, reprezentowanej w Międzynarodówce, na terenie Polski.

W dyskusji nad sprawą konsolidacji obozu socjalistycznego w Polsce zabierali głos tow. tow. Bracke (Francja), Crispian (Niemcy), Adler (Austria), Brockway (Anglia), Niedziałkowski i Drobner (Polska). Wyłoniono komisję, która miała przesądzić dalsze istnienie pozostałej grupy „niezależnych” (Dr. Kruk, Zasztów, Dr. Eiger), do której weszli t. t. Bauer, Abramowicz, Czech, Pistyner i Adler. Komisja ta uznała, iż: w obecnej sytuacji potrzebna jest jaknajwiększa konsolidacja; dalsze istnienie N. S. P. P. jest szkodliwe; pozostałą grupę niezależnych wzywa egzekutywa do zlikwidowania się i wstąpienia do P. P. S. względnie poleca się żydowskiemu sekcjom Niezależnej Socjalistycznej Partii wstąpienie do „Bundu”.

Obecny na egzekutywie przedstawiciel grupy N. S. P. Dr. Kruk, którego argumentacja za dalszym utrzymaniem N. S. P. P. nie przekonała żadnego z towarzyszy delegatów, widząc się politycznie pokonanym, prosił jedynie na

komisji, by nie uchwałać uznania dla „większości” N. S. P. P. za krok zmierzający do wzmocnienia ideologii socjalistycznej w Polsce, gdyż to może utrudnić likwidację (?!). Przytym Dr. Kruk występował jako socjal-nacjonalista żydowski, posiadający socjalizm polski o antysemityzm. Odprawy Dr. Krukowi dał tow. Niedziałkowski, który przedstawił współpracę żydowskich socjalistycznych organizacji w Polsce z P. P. S., obalając twierdzenia Kruka, zaczerpnięte ze źródeł nacjonalistyczno-sjonistycznych.

A więc towarzysze z N. S. P. P. wyczuli moment polityczny, będąc pewni opinii dodatniej Międzynarodówki wypowiedzieli się w swej ogromnej większości niedawno za połączeniem z P. P. S. i wyprzedzili tem uchwały Międzynarodówki.

Obecnie w Brukseli otrzymali od egzekutywy Międzynarodówki pełne uznanie i akceptację swego kroku. Delegowani na Kongres z ramienia „połączonej” N. S. P. P. byli Dr. Drobner z Krakowa i Jan Haneman (który jednakże nie wyjechał wobec nieuzyskania paszportu), ze strony grupy „pozostającej” N. S. P. delegowani są Dr. Kruk i Zasztów z Wilna.

Obrota tezy „za połączeniem” przypadła zatem t. Drobnerowi.

Obrazy i uchwały w Brukseli, a które dotyczą Polski, idą po linii wzmocnienia Polskiej Partii Socjalistycznej, która musi energicznie organizacyjnie ująć w swe ręce walkę z reakcją i faszyzmem w Polsce, o rząd robotniczo-chłopski, o Polskę Socjalistyczną.

Walka z głodem mieszkaniowym

jest prowadzona systematycznie i celowo przez socjalistyczny samorząd łódzki.

Wśród szeregu zadań, jakie ciąży na socjalistycznej większości komunalnej w polskiej stolicy pracy, wybija się na czoło — walka z głodem i nędzą mieszkaniową.

W okresie przedwojennym wskutek niewspółmiernie szybkiego rozwoju przemysłu w stosunku do rozbudowy miasta, warunki mieszkaniowe rzeszy robotniczej przedstawiały się fatalnie.

W ciasnych wilgotnych, nigdy nie goszczących słońca kłitkach gnieździły się rodziny proletariackie, składające się z 6—8 a nawet więcej osób.

Okres wojenny i powojenny przyniosły straszliwe pogorszenie tej sytuacji.

Dziś trzy czwarte ogółu mieszkańców Łodzi zamieszkuje w jednopokojowych mieszkaniach, w tragicznych warunkach sanitarnych, a liczba bezdomnych lub lokujących się kątem wzrasta z dnia na dzień.

Niestety w dziedzinie tej dotąd niewiele zdziałano. Pierwszy magistrat socjalistyczny zbyt wiele miał do spełnienia zadań w dziedzinie oświaty i opieki społecznej, z których się chlubiłnie wywiązał, zbyt wiele kłód rzucali mu pod nogi początkowi współpracownicy pracy w magistracie — enperowcy i zbyt mocno krępowały go niemal na każdym kroku w jego poczynaniach władze nadzorcze — by mógł w tej dziedzinie coś więcej niż niewiele zdziałać poza wybudowaniem kilku wielkich gmachów szkolnych.

Odłogiem już zupełnie postawił sprawy walki z głodem mieszkaniowym i unormowania akcji zabudowy przez cztery przeszło lata smutnej pamięci rządów magistrat enpeerowsko-chjeński.

Nietylko, że nie zrobił on nic z własnej inicjatywy, ale i spaczył akcję budowlaną, prowadzoną przez Komitet Rozbudowy Miasta z funduszy państwowych.

Początkowo dawano pieniądze na prawo i lewo — gdzie zbierało się dziesięciu czy piętnastu ludzi, tam tworono już kooperatywy, która po przybraniu jakiegoś odpowiednio brzmiącego szyldu występowała o przyznanie jej kredytów z funduszu na rozbudowę miast.

Za pieniądze, które starczyłyby na budowę 3—4 mieszkań robotniczych, wystawiono domek-willę lub zaczynało budowę tylko poto, by jej nie kończyć.

I w rezultacie członkami „pracowniczej” kooperatywy urzędników skarbowych, a raczej posiadaczami domów, przez tę kooperatywę zbudowanych, są pracownicy tej miary jak baronostwo Heintel, bogaci przemysłowcy, dyrektorzy banków i t. p.

W innej znów kooperatywie, wskutek niedozoru i lekkomyślności ówczesnych władz miejskich, właścicielami domów spółdzielni są jej prezes i sekretarz, a inni członkowie są lokatorami, z których się ściągają ostatnią skórę.

I oto rzesze tych najbiedniejszych, którzy gnieźdzą się w jednoizbowych i dwuizbowych komórkach, płacić muszą podatek lokatorów, który idzie na to, by obniżyć wysokość procentów od pożyczek na wille pana barona lub powiększenie zysków nieuczciwych spekulantów.

To też socjalistyczne władze miejskie na czoło swego programu wysunęły walkę z głodem mieszkaniowym i akcję, mającą na celu zmniejszenie nędzy i wyzysku lokalowego.

W pierwszym rzędzie niemal od pierwszej chwili objęcia urzędowania, podjęto ideę budowy olbrzymich kolonii mieszkaniowych na wspaniałych terenach na Polesiu Konstantynowskim i na Nowem Rokiciu.

Dziś już, gdyby nie conajmniej dziwne i niezrozumiałe posunięcie Ministerstwa Skarbu w stosunku do sprawy pożyczki amerykańskiej dla Łodzi, mury kolonii mieszkaniowej na Polesiu Konstantynowskim pęły by się ku górze, a i prace koło budowy kolonii na Rokiciu — rozpoczęły.

Ale i pomimo tej przeszkody, po uzyskaniu zaliczki z Banku Gospodarstwa Krajowego, cztery bloki domów olbrzymiej kolonii mieszkaniowej znajdują się jeszcze w tym roku pod dachem, a w przyszłym roku conajmniej 1000 zdrowych, jasných i suchych mieszkań oddanych zostanie tysiącu rodzin pracowniczych i to tym, którym mieszkania te umożliwią dalszą i lepszą egzystencję.

Już rozpoczęły się faktyczne prace nad budową — bowiem wszystkie czynności przygotowawcze są ukończone.

Budowa dalszych bloków kolonii na Polesiu i kolonii na Rokiciu, po

LOT POLSKI NAD OCEANEM ATLANTYCKIM NIE UDAŁ SIĘ.

Kubala i Idzikowski uratowani.

Od miesięcy był zapowiadany lot majorów-lotników Kubali i Idzikowskiego nad oceanem Atlantyckim do Ameryki.

Lotnicy polscy na specjalnie skonstruowanym aparacie rozpoczęli w piątek ubiegłego tygodnia lot z Francji po przez ocean Atlantycki i mieli wylądować w Nowym Jorku w Ameryce Północnej. Niestety zamiarów swych w całości nie mogli wykonać.

Lot wedle projektu miał trwać dwie doby z górą. Lotnicy przebyli bez przerwy w powietrzu zgórą 40 godzin i przelecieli już nad wyspami Azorskimi mimo niesprzyjających warunków przeciwnego wiatru. Jednak wobec tego, że aparat zaczął źle funkcjonować, a do celu podróży było jeszcze daleko, zmuszeni byli zawrócić i ostatecznie dwukrotnie opuścić się na morze i szukać

pomocy u płynących okrętów.

Przy powrotnym opuszczaniu się na wodę samolot został uszkodzony, jednak majorowie Kubala i Idzikowski wyszli bez szwanku. Było to niedaleko brzegów Portugalji. Przepływał akurat wtedy parowiec niemiecki „Samos”, który wyratował lotników i zabrał na pokład, również został uratowany samolot „Marszałek Piłsudski”. Przy wsiadaniu na parowiec „Samos” major Kubala zranił się w ramię. Lotnicy zostali przewiezieni do portu portugalskiego Leixoes, a następnie do Oporto i Kubala został umieszczony w szpitalu.

Najtrudniejszy i najryzykowniejszy z lotów dotychczasowych nad oceanem z Europy do Ameryki wprawdzie nie udał się, lecz zakończył się szczęśliwie, gdyż lotnicy zostali uratowani.

Konferencja Młodzieży T. U. R.

W sobotę, dnia 11 sierpnia 1928 r. o godz. 19-tej (7 wiecz.) rozpocznie swe obrady w sali Okręgowej Komisji Związków Zawodowych ul. Narutowicza 50.

Doroczna Konferencja Międzydzielnicowa Łódzkiej Organizacji Młodzieży T. U. R.

na której po sprawozdaniach dokonane zostaną wybory nowych władz.

Wstęp na Konferencję z głosem decydującym mają: Zarządy Kół w pełnym składzie, delegaci, wybrani na Ogólnych Zebraniach Kół w stosunku i delegat na 15 członków, członkowie Komitetu Wykonawczego, Komisji Rewizyjnej oraz Sądu Organizacyjnego, przedstawiciele Komitetu Centralnego i Łódzkiej Okręgowej Kom. Org. Mł. T. U. R.

Z głosem doradczym wstęp mają: przedstawiciele T.U.R., Ł.O.K.R.P.P.S., Redakcji „Łódzianina”, i „Młode Życie”, R.K.S. T.U.R., Komendy Czerwonego Harcerstwa, Spółdzielni „Turowiec”, Sekcji orkiestry symfonicznej, Sekcji literacko-dramatycznej, chóru

Legitymacje Konferencyjne wydawane będą w sekretarjacie Kom. Wyk. Łódzkiej Org. Mł. T. U. R. do godz. 6-jej wiecz. dn. 11 b. m.

za Komitet Wykonawczy
Łódzk. Org. Mł. T. U. R.

Przewodniczący: H. Skalecki.

Sekretarz: St. Frontczak.

stosowane są do fabrykantów, obszar-
ników i t. p.

Jednak ludzie biedni i bezrobotni
muszą być zwolnieni od płacenia po-

datku lokalowego. Najpierw musi wy-
starczyć na życie, a dopiero potem na
podatki.

OTWARCIE BIBLIOTEKI

imienia tow. Bolesława LIMANOWSKIEGO przy związku miejskich robotników sezonowych.

Z dumą, z rozradowaniem sercem
stwierdzić można, że klasowy ruch za-
wodowy święci prawdziwe triumfy: że
w przeciwieństwie do innych — potęż-
nieje i konsoliduje się, bijąc na wszy-
stkich frontach faryzeuszowskie organi-
zacje zarówno chadeckie jak i enpe-
rowskie, które w niedalekiej przyszło-
ści czeka niechybna a zasłużona śmierć
od ich własnej broni — demagogii. —
Tak, kto sieje wiatr, ten zbiera burze...
Pamiętajcie!

Podobny objaw w jaskrawych bar-
wach zaobserwować można w całej
Polsce, a na terenie naszej Łodzi w
szczególności. Że tak jest dowodzi te-
go, między innymi, powstanie Oddziału
III Związku Pracowników Instytucji Uży-
teczności Publicznej w Polsce, rozra-
stającego się w iście amerykańskim
tempie i wykazującego na każdym kro-
ku swoją żywotność.

Żywotność ta nie ogranicza się i
słusznie do potrzeb materialnych swo-
ich członków; idzie ona również w kie-
runku niemniej ważnym, w kierunku
kulturalno-oświatowym.

Ten, kto się zetknął z ludem na
wsi, albo z proletariatem w mieście bli-
żej się z nim zapoznał, żył wśród nie-
go i razem z nim cierpiał, a szczerze
pragnął poprawy jego doli, zrozumieć
potrafi, jakie olbrzymie znaczenie ma
dla niego oświata. Nie sposób obszer-
nie o tem pisać. Stwierdzić jednak z
satisfakcją mogę, że Klasowe Związki
Zawodowe i tu zdają względnie zdają,
ak ostatnio wspomniany Oddział III
Związku Pracowników Instytucji Uży-
teczności Publicznej w Polsce — egzamin.

Wypada tylko odnieść się z ape-
lem do wszystkich naszych Związków,
aby w pracy nad szerzeniem wśród
proletariatu naszego miasta oświaty i
kultury nie ustawały. Niechaj nie zra-
żają ich trudności i brak zrozumienia
u tych którym tą strawę duchową z
poświęceniem podają. To los ludzi be-
zinteresownych, a ofiarnych, zdających
cicho po grudach i wybojach życia do
spokojnej przystani, na której, widzia-
ny z daleka, powiewa czerwony sztand-
ar wyzwolenia.

Rozumiejąc dobrze, że nie tylko
codzienna walka o byt winna być za-
daniem związku, lecz że nie mniejszą
uwagę należy skupić na uświadomienie
światopoglądu szerokich rzesz robotni-
czych członków związku, Zarząd w tros-
ce o powyższą strawę duchową za-
kręcał się nad zorganizowaniem bi-
blioteki przy związku. Realizacja tego
projektu została powierzona tow. Ze-
nonowi Nowakowi — obecnemu prze-
wodniczącemu nowo utworzonej bibli-
oteki. Z pracy tej tow. Nowak wywiązał
się znakomicie, gdyż już w niedzielę,
dn. 5 sierpnia r. b. w lokalu związku
odbyła się uroczystość otwarcia bibli-
oteki, nazwanej imieniem nestora socja-
lizmu polskiego tow. senatora Bolesława
Limanowskiego, w obecności 2.000
osób. Uroczystość zagałał tow. Nowak.

Członkowie na wstępie wymienio-
nego Związku i zaproszeni z pośród
pokrewnych organizacji goście w nie-
dziele, dnia 5 b. m. obchodzili nader
uroczyście święto otwarcia biblioteki
imienia senatora tow. Bolesława Liman-
owskiego, powszechnie szanowanego,
a wybitnie zasłużonego dla Polski i
proletariatu polskiego, nieustraszonego
bojownika i uczonego wielkiej miary.
W podzięce za łaskawe zezwolenie
nazwania nowopowstałej biblioteki swo-
im imieniem — zebrani wśród długo
niemiłkających oklasków postanowili wy-
słać do tow. Limanowskiego dziękczyn-
ny telegram, życząc Mu w nim długie-
go i spokojnego, pozbawionego trosk,
życia. Po zagajeniu i ukonstytuowaniu
się Prezydium, do którego weszli tow.
tow.: radny Andrzejak, jako przewodni-
czący, Czerwiński i Templin, jako ase-
sorowie, dłuższy i nadszczynaj ciekawy
referat na temat powstania książki,
druku (czcionek) i znaczenia jej tak w
życiu narodów jak i jednostek oraz
powstania bibliotek — wygłosił kierow-
nik bibliotek miejskich Jan Augustyniak.

Mówiąc o znaczeniu książki wśród
wielu innych wymownych przykładów
przytoczył następujący autentyczny fakt,
który w streszczeniu podam: Znany dziś
w całym świecie socjalista angielski
Ramsy Mac Donald przed dwudziestu-
kilkoma laty, jako zwyczajny robotnik
tkacki, z głębokiej wsi przywedrował
do Londynu w poszukiwaniu pracy i
zarobku. Uzyskawszy ją — za zarobio-
ne w pocie czoła pieniądze kupował
sobie książki i świeczki, trawiąc przy
nich cały wolny od zajęć włącznie z
nocami — czas. Wkrótce dzięki nabyte;

Represje przeciwko Stowarzyszeniom robotniczym Zawieszenie działalności Stowarzyszenia Wolnomysłicieli

30 lipca r. b., po dokonaniu re-
wizji w mieszkaniach prywatnych po-
szczególnych członków Zarządu Koła
Stowarzyszenia Wolnomysłicieli Polskich
w Łodzi, opieczętowano lokal Stowa-
rzenia Włolnomysłicieli przy ul. Gdań-
skiej nr. 87.

Dopiero 2 sierpnia otrzymał p.
Jan Haneman, przewodniczący Koła,
pismo od Starosty Grodzkiego z d. 30
lipca, w którym powołując się na § 35
z 4/17 marca 1906 (carskiego kodeksu)
zawiesza działalność Stowarzyszenia,
„ponieważ działalność Stowarzyszenia
Wolnomysłicieli Polskich zagraża bze-

wiedzy wyrasta ponad poziom swoich
towarzyszy, staje się ich delegatem,
rzecznikiem i obrońcą, a kształcąc da-
lej przy pomocy książki swój umysł, w
parę lat później staje na czele ruchu
socjalistycznego kraju, aż wreszcie za-
siada na fotelu premiera jednej z naj-
większych potęg świata — Anglii. Oto
co znaczą książki — powiada tow. Au-
gustyniak. Czytajcie więc. Nie troszcie
się o to, że się zabrudzi, względnie
zniszczy. To jej przeznaczenie. Od sie-
bie dodam, że i wśród nas są tacy.

Następnie powstanie biblioteki wi-
tali w imieniu: Ł. O. K. R. P. P. S. — tow.
Grodzicka, Zarządu Okręgowego Związku
Pracowników Instytucji Użyteczności
Publicznej w Polsce — tow. Andrzejak,
Oddziału I — tow. Czerwiński, Związku
Inwalidów Pracy — ob. Stasiak, „Bundu”
— tow. Milman, T. U. R. — tow. Szew-
czyk i inni życząc nowopowstałej pla-
cówce powodzenia i rozrostu. Podzię-
kowanie za przybycie poszczególnych
delegatów składał tow. Klimczak. W
końcu zebrani w liczbie 2.000 członków
jednogłośnie postanowili dobrowolnie
opodatkować się w sumie po 50 groszy
od osoby na rzecz rozszerzenia bibli-
oteki, utworzenia przy niej czytelnicy
i kursów dokształcających na czas mar-
tego sezonu”.

Odegraniem i odśpiewaniem „Na
barykadzie” uroczystość zakończono. Dla
orientacji nadmieniam, że nowopowsta-
ła biblioteka liczy ogółem 700 doboro-
wych dzieł, pięknie oprawionych w
płóciennie okładki, z czego: treści nau-
kowej 250, społecznej 200, powieści 180,
poezji 30, noweli 40 i różnych.

Z biblioteki tej według zapewnień
tow. Klimczaka mają możliwość korzystać
i towarzysze z poza grona zrzeszonych.
Radzę więc korzystać.

Tajor.

Zwycięskie wybory P. P. S. do Rady Miejskiej w Turku.

W ubiegłą niedzielę, 5 sierpnia od-
były się wybory do Rady Miejskiej w
Turku. W wyborach tych niezbiecie do-
wodziły, że wpływ P. P. S. rosną
w dalszym ciągu, że klasa robotnicza
wiernie stoi przy sztandarze Socjalizmu.
Na ogólną ilość 24 mandatów P. P. S.
uzyskała około 45 proc. wszystkich gło-
sów i mandatów, a mianowicie 10 rad-
nych, gdy przeciwnicy wszyscy razem
na 8 list otrzymali tylko 14 mandatów.

Poszczególne listy otrzymały: ewan-
geliści 1 mandat, P. P. S. 10 mandatów,
sanacyjno-endecko-mieszczkański blok
gospodarczy 6 mand., sjonści 4 mand.,
kamienicznicy 1 mand., ortodoksi 2
mand. Enpeerowców, komunistów nie-
ma wcale w Turku.

Samorząd robotniczej Łodzi.

Budowa kolonii mieszkalnej rozpoczęta.

W piątek ubiegłego tygodnia ukoń-
czone zostały wszystkie prace przygo-

rowawcze na terenie Polesia Konstan-
tynowskiego, przeznaczonym pod bu-
dowę kolonii mieszkalnej.

W celu ułatwienia przedsiębior-
com dowozu budulca wybrukowane zo-

Towarzyszom: **STANISŁAWOWI i TADEUSZOWI**

Niebrzydowskim

z powodu śmierci matki ich Ludwiki wyrażają głębokie
współczucie.

Komitet dz. Bałuty P. P. S.
Koło młodzieży T. U. R. imienia
„Gustawa Daniłowskiego”.

staną ulca Towarowa i Aleje Unji,
które stanowią bezpośrednie arterie
komunikacyjne, łączące miasto z tere-
nem budowy.

Magistrat zezwolił również przed-
siębiorcom budowlanym na urządzenie
składow budulca na sąsiadującym tere-
nie, przeznaczonym pod budowę Parku
Ludowego.

Postępy prac kanalizacyjnych.

W bieżącym tygodniu rozpoczęte
zostaną roboty kanalizacyjne na ul.
Konstantynowskiej na dwóch odcin-
kach: przy ul. Nowo-towarowej oraz
przy ul. Zakątnej.

Prace na tym drugim odcinku po-
suwać się będą ulicą Konstantynowską
do Zeromskiego, Zeromskiego do Za-
wadzkiej i Zawadzka do rogu ul. Piotrk-
owskiej

W bieżącym tygodniu również wzno-
wione zostaną roboty kanalizacyjne na
ul. Wólczańskiej między ul. 6-go Sierp-
nia i Andrzeja, które były chwilowo
przerwane z powodu opóźnienia w na-
dejszciu potrzebnych materiałów.

Audycje radjofoniczne przez gigantofony w Parku Poniatowskiego.

Po zainstalowaniu gigantofonów w
Parku Poniatowskiego odbywają się tam
trzy razy w tygodniu — w środy, soboty
i niedziele koncerty gigantofoniczne
i muzyka z płyt gramofonowych.

W sobotę audycja rozpoczyna się
o godzinie 5-jej po poł., w niedzielę zaś
audycja przedpołudniowa trwać będzie
od godz. 10.30 do 12-jej, popołudniowa
od godziny 5-jej do 7.30 wieczorem.

Audycje te słyhać na znacznym
obszarze parku, w promieniu 400-metro-
wym od miejsca zainstalowania gigan-
tofonów.

Budowa nowych linii tramwajowych.

We wtorek, pod przewodnictwem
tow. prezydenta Ziemięckiego, odbyło
się kolejne posiedzenie Magistratu, na
którym m. in. postanowiono zgodnie z
wnioskiem Wydziału Przedsiębiorstw
Miejskich, zaakceptować projekt budo-
wy następujących nowych linii tramwa-
jowych: 1. Na ul. Brzezińskiej, od Nr.
154 — 129 do cmentarzy katolickich i
2. na ul. Kilińskiego, od Napiórkowskie-
go do Dąbrowskiej.

Linje powyższe staną się przedłuże-
niami już istniejących linii tramwajowych.

Samorząd Aleksandrowa.

(Korespondencja własna).

Rozbudowa i wydzierżawienie Elek- trowni.

Biorąc pod uwagę, że samo miasto
Aleksandrów, ze względu na stan finan-
sowy, nie może rozbudować elektrowni
tak dalece, by mieszkańcy mieli regu-
larnie całą dobę światło, następnie aby
dać prąd na siłę i rozbudować sieć
elektryczną, Magistrat przystąpił do za-
warcia umowy z przedsiębiorcami pry-
watnymi, w celu wydzierżawienia elek-
trowni miejskiej, według przedstawio-
nego przez nich a opracowanego przez
Magistrat projektu umowy. W tych
dniach sprawa zostanie ostatecznie za-
łatwiona i po podpisaniu przez strony
umowy przedsiębiorcy przystąpią do
budowy elektrowni kosztem około mi-
ljona złotych. Dzięki staraniom obec-
nego Magistratu, ustana nareszcie
smrodliwe wyziewy z motorów ropo-
wych, które w zastraszający sposób
szkodzą zdrowiu tut. mieszkańców.

Budowa uezni, łaźni i pralni dla ubogiej ludności.

W ubiegłym miesiącu Magistrat
przesłał do zatwierdzenia Urzędowi
Wojewódzkiemu plany rzeźni i łaźni
przy której znajdować się będzie i pral-

Skargi fabrykantów

na Magistrat zostały odrzucone przez rząd.

W początkach kwietnia b. r. Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim oraz Związek Przemysłu Dżianego w Rzeczypospolitej Polskiej, zwróciły się do p. Ministra Spraw Wewnętrznych z protestami przeciwko rzekomo niewłaściwej gospodarce Magistratu, w związku z zawarciem przezeń umowy zbiorowej ze Związkiem Pracowników Instytucji Użyteczności Publicznej w sprawie warunków pracy i płacy robotników sezonowych na robotach miejskich. Postanowienia tej umowy miały, zdaniem przemysłowców, świadczyć o rzekomej rozrzutności Magistratu, szkodliwej z punktu widzenia interesów ogółu podatników m. Łodzi.

Na zarzuty przedstawiciele przemysłu, które uzasadniały były m. in. obawą przed możliwością wysunięcia żądań podwyżkowych przez inne kategorie robotników, a między nimi — przez robotników włókienniczych — Magistrat odpowiedział w obszernym memorjale do władz nadzorczych, którego treść opublikowana była w całości w „Łodzianinie”, w prasie łódzkiej i pozamiejskiej. W memorjale tym Magistrat, posługując się argumentami ściśle rze-

czowemi, obalił kolejno wysunięte przez reprezentantów przemysłu zarzuty, konkludując, że stanowisko zajęte przez związki przemysłowców wobec Magistratu nie znajduje obiektywnego usprawiedliwienia w faktach, jest bowiem podkrotowane ciasnym, egoistycznym interesem.

Sprawa wystąpienia związków przemysłowców została obecnie ostatecznie zakończona. Oto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Urzędu Wojewódzkiego zawiadomiło Magistrat, że „wobec faktu wprowadzenia w życie już od kilku miesięcy 15 proc. podwyżek, przyznanych przez Magistrat m. Łodzi miejskim pracownikom sezonowym, nie widzi powodów do wydania jakichkolwiek zarządzeń w powyższej sprawie, tembardziej, iż zarządzenia takie wywołałyby tylko rozgorzyczenie w masach robotniczych”. Zawiadamiając m. Łodzi o powyższej decyzji Min. Spraw Wewn., Urząd Wojewódzki polecił jednocześnie władzom miejskim zakomunikować treść pisma Ministerstwa Związkom Przemysłu Włókienniczego i Dżianego w Łodzi.

Zakaz pracy nocnej w przemyśle włókienniczym.

Niejednokrotnie poruszaliśmy na łamach „Łodzianina” kwestję pracy nocnej w przemyśle włókienniczym, uważając ją za szkodliwą dla zdrowia robotników. Kwestję pracy robotników na nocne zmiany, szczególnie w przedsiębiorstwach ciekoprzędnych bawełnianych, t. zw. samoprzędkach obrączkowych, gdzie dotychczas pracowały tylko kobiety, zaś przy pracy w nocy muszą pracować tylko mężczyźni, zasługują na szczególną uwagę. Przy pracy tej po większej części jako zbyt niskopłatnej, pracuje przeważnie młodzież męska, zaś ze względu na zatrudnienie w pierwszych dwóch zmianach tylko kobiet, mężczyźni pracują stale na zmianę nocną, co znowu zbyt ujemnie wpływa na zdrowie tych robotników.

Pozatem przy pracy nocnej niejednokrotnie były wypadki zatrudniania kobiet w nocy, co jest sprzeczne z ustawą o pracy kobiet i nieletnich. Dość często zdarzały się wypadki, iż przy pracy jednego oddziału na nocną zmianę inne oddziały zatrudnia się w godzinach nadliczbowych powyżej 8-miu godzin.

Kontrola ze strony czynników powołanych do tego t. j. Inspekcji Pracy jest nader utrudniona i nie odnosi pożądanego rezultatu.

Niezależnie od powyższego, praca nocna wprowadza chaos i dezorientuje w przemyśle, utrudnia możliwość stałego i systematycznego zatrudnienia

robotników. W wielu wypadkach przemysłowcy przy najmniejszym objawie pomyślniejszej konjunktury, pędzą po 3 zmiany, ściągając jaknajwięcej robotników, zaś po kilku tygodniach przeprowadzają masowe redukcje, powiększając armię bezrobotnych, zaś z jedną zmianą pracują zaledwie po 3 dni w tygodniu.

To też Okręgowy Inspektor Pracy, dzieląc nasze zdanie, wystąpił z wnioskiem do Ministerjum Pracy i Opieki Społecznej o całkowite nieudzielenie zezwoleń przemysłowcom na pracę w nocnej zmianie.

Na ostatniej konferencji w tej sprawie Ministerjum Pracy i Op. Społ. dzieląc wywody Okręgowego Inspektora Pracy, w zasadzie przychylił się do skasowania pracy nocnej w przemyśle włókienniczym na terenie okręgu łódzkiego.

Celem praktycznego zastosowania skasowania pracy nocnej, zostanie w najbliższych dniach zwołana przez Okr. Insp. Pracy specjalna konferencja przy udziale przedstawicieli Związków Zawodowych robotników i przemysłowców oraz przedstawiciela Funduszu Bezrobocia i województwa przy udziale delegata Min. Pr. i Op. Sp., na której zostaną powzięte ostateczne decyzje skasowania nocnych zmian.

Do szczegółowego omówienia tej sprawy powrócimy w jednym z najbliższych numerów „Łodzianina”. S. K.

O poprawę bytu robotników kanalizacyjnych.

W piątek dnia 3 sierpnia r. b. o godzinie 6-ej wieczór Związek Pracowników Instytucji Użyteczności Publicznej Oddział III (robotnicy sezonowi) zwołał ogólne zebranie robotników kanalizacyjnych. Przewodniczył kierownik Związku tow. Klimczak Stanisław, sekretarz — tow. Nowak Zenon.

Referat ekonomiczny wygłosił tow. Klimczak, omawiając położenie robotników kanalizacyjnych i stwierdzając, że Związek Klasowy docenia nikłe wynagrodzenie, jednak Magistrat Socjalistyczny bez walki podwyższył płace robotnikom przy zawieraniu umowy w bieżącym roku ze złotych 4.80 do zł. 6.80 (jest to stawka najniższa) obecnie nie można występować z nowymi pretensjami, ponieważ fundusze na ten cel są ściśle ograniczone i pod kontrolą. Referent nawołuje do konsolidowania się pod sztandarem Związku Klasowego, a wówczas przy zawieraniu nowej umowy w roku 1929 płace robotników kanalizacyjnych bezwzględnie ulegną podwyższeniu nawet ponad płace robotników plantacyjnych.

W ożywionej dyskusji zabrał głos tow. Jaroszewski, wyjaśniając robotnikom, że Zarząd Związku wszczął starania o uskutecznienie wypłat w czwartki, jednak okazało się to technicznie niemożliwe i będą one nadal uskutecniane w soboty, lecz w godzinach pracy. Nie brak było „nadobnych” słuchaczy z osławionej N. P. R-owskiej „Pracy”, w imieniu której zabrał głos kolega Hertig, ubolewając mocno nad ciężką dolą robotników; biedaczymo że łzami w oczach, wydobywającymi się z nadmiernej ilości wypitej alembików-

ki prosił Związki Klasowe o zaproszenie N. P. R. i Ch. D. na wspólną konferencję, na której to przy pomocy osławionego p. Modrzejewskiego możnaby otrzymać 15 proc. podwyżki; skarży się, że P. P. S. jest honorowa i na N. P. R. patrzy złym okiem jakby ona była co winna (Śmiech na sali). Obecny na sali tow. poseł Kowalski dał ostrą odprawę N. P. R-owskiemu wędrownikom i stwierdził, że poprzedni Magistrat uchwałę Rady Miejskiej wniosek tow. radnego Rapalskiego o podwyżkę płac robotnikom kanalizacyjnym otrzymał pod sukrem p. Wojewódzki 5 miesięcy, nie udzielając podwyżek głodowych zarobków i dlatego, że poprzedni Magistrat haniebnie krzywdził tych robotników, to obecny Magistrat ze względu na doświadczenia nad finansami nie może w jednej chwili podwyższyć zarobki o 80—100 proc. Nastąpi to jednak, gdyż tym robotnikom słusznie się to należy. Dalej stwierdza, że Klasowe Związki nigdy nie pójdą do jednego stołu z temi co idą po stronie kapitalistów Radziwiłłów i Sapiechów i innych szlagonów, z tymi co dla mandatów rzucili klasę robotniczą jak stary zużyty strzęp, aby być z Radziwiłłem kolegą i pobierać djety poselskie. Klasa robotnicza z pogardą patrzy i potępia prowodyrów związków i partii N. P. R-u i ma niezłomną nadzieję, że błąkający się robotnicy pod żółtymi sztandarami niebawem znajdą się pod czerwonym sztandarem Klasowych Związków Zawodowych.

Po odśpiewaniu Czerwonego Sztandaru zebranie zostało zakończone.

Z. Nowak.

Władze państwowe poleciły pobierać podatek lokalny od wszystkich płatników

Bezrobotni jednak nie będą płacić.

Zgodnie z uchwałami Rady Miejskiej, Magistrat m. Łodzi czynił energiczne starania u władz państwowych o zwolnienie niezamożnych lokatorów, zajmujących lokale o małym komornym, od płacenia państwowego podatku od lokali.

W tym celu wystosowano do władz nadzorczych szereg memorjałów, wskazujących na ciężkie położenie warstw pracujących w Łodzi i — wskutek tego — na małą rentowność podatku lokalowego nawet w razie uskutecznienia jego wymiaru.

Spodziewając się, że rząd przychylnie załatwi wniesione w tej sprawie podania, Magistrat nie wymierzał państwowego podatku od lokali mniejszych, mianowicie: za pierwsze 7 miesięcy 1926 roku, lokatorom zajmującym lokale o komornym podstawowym z 1914 roku do 100 rbl. rocznie, a za następne lata — do rbl. 60. — włącznie.

Jednakże, mimo osobistej inter-

wencji przedstawiciele Magistratu u miarodajnych czynników w Warszawie, nie uwzględniono wniesionych w tej sprawie memorjałów i Ministerstwo Skarbu restryktem z dnia 23 kwietnia 1926 roku, L. D. V. 853/3 28 poleciło niezwłocznie rozszerzenie nakazów o płatniczość i wyegzekwowanie zaległego podatku.

Wobec powyższego Magistrat zmuszony jest obecnie doręczyć nakazy płatnicze również tym lokatorom, którzy zajmują nawet najmniejsze lokale o minimalnym komornym.

Dobra wola Magistratu i bieda robotników nie znalazły posłuchu u rządu.

W sprawie tego podatku ostateczna decyzja zależy od rządu, gdyż podatek ten jest państwowy, a tylko rząd poleca samorządom ściąganie tego podatku.

Rząd nie wszedł w położenie głodujących robotników, ale natomiast wszelkie ulgi, odroczenia i zwolnienia

Dr. Klinger Paweł.

Wrogowie Proletariatu.

Alkoholizm.

(Ciąg dalszy)

Wpływ alkoholu na potomstwo.

Pijak grzeszy więc nie tylko wobec siebie i społeczeństwa, lecz i wobec swych dzieci. Doświadczenie życiowe wykazuje, co zresztą zostało potwierdzone naukowo, że potomkowie pijaków są zwyrodniałymi umysłowo. Ogromny procent nalógowych alkoholików, epileptyków, idiotów i psychopatów — to dzieci tych, co hołowali wódce. Francuska statystyka (Bourneville'a) podaje, że na tysiąc wychowawców zakładów dla idiotów i niedorozwiniętych umysłowo, 620 pochodziło od rodziców-pijaków, a więc przeszło 60 proc. Takie same liczby podają i inne statystyki. Kobiety-pijaczki rodzą często dzieci nieżywe, a te nawet, które żywe na świat przychodzą, marnieją szybko i giną śmiercią przedwczesną (około 20 proc.). Na szczęście pijaczki rzadko w ciąży zachodzą, gdyż łono matki zatrute alkoholem, staje się glebą jałową, nie rodzącą nic prócz chwastów!

Widzimy więc, że pijaństwo ojca lub matki wpływa zgubnie na zdrowie niewinnych dzieci, które w spuściznie zamiast zdrowia i majątku, otrzymują od takich rodziców, choroby i nędzę. Wódka też jest główną przyczyną, że rodzące się obecnie pokolenia są coraz słabsze,

co jednogłośnie zostało stwierdzone przez komisje poborowe, które są zmuszone rok rocznie coraz większy procent rekrutów uznawać za niezdolnych do służby wojskowej wskutek niedorozwoju, lub rozmaitych wad cielesnych i duchowych.

Dzieciom grozi alkohol nie tylko ze strony rodziców, lecz i ze strony otoczenia, które dla głupiej zabawy daje im pić wódkę „na próbę”, „aby skosztować” i t. d.

Jeśli dla dorosłych jest alkohol trucizną, to dla dzieci i młodzieży jest on wprost jadem zabójczym; nawet w najmniejszych ilościach jest dla nich bezwzględnie szkodliwym. A pod tym względem jakże ciężko grzeszy nasze społeczeństwo. Niech mówią teraz liczby!

Otóż w Wilnie w 1925 r. stwierdzono niezbitnie, że na 9949 dzieci w wieku szkolnym t. j. od 7—14 lat, 85 proc. znało już smak wódki; 23 proc. wiedziało o oszołomieniu alkoholem z własnego doświadczenia, a 2,4 proc., piło codziennie trochę wódki (Brokowski).

O Łodzi i Warszawie pisał Mikłaszewski, że na przedmieściach 30—50 proc. dzieci jest przyzwyczajonych do alkoholu! Cyfry te są wprost przerażające i nie trzeba zgola być prorokiem, aby przepowiedzieć przyszłość narodu, który swe dzieci dla głupiej zabawy zatrąwa alkoholem w zaraniu ich młodości, kiedy wątły organizm nie w stanie jest przeciwstawić się tak silnej truciznie, jaką bezwzględnie jest

dla dzieci wódka

Oprócz upośledzenia umysłowego i chorób umysłowych występujących często już w wieku szkolnym, dzieci pijaków „dziedziczą” po swych rodzicach skłonność do pijaństwa i to w najgorszej formie, bo w postaci okresowej. Pijaństwo tego rodzaju jest prawie, że nieuleczalne. Pozatem dzieci te zapadają na gruźlicę, a wobec zmniejszonej odporności organizmu, giną od suchot bez ratunku.

Epilepsja, czyli padaczka, zbrodnicze skłonności i brak poczucia największej moralności — oto cechy, które, niestety, u tych niewinnych ofiar za „cudze grzechy” spotkać możemy. Jasnym jest, że z takiej młodzieży, społeczeństwo, ani Państwo pociechy mieć nie będzie, gdyż wcześniej, czy później pójdzie ona po „złej drodze” i kończy zwykle w kryminale, lub w szpitalu dla umysłowo chorych.

Wpływ alkoholu na życie narodowe.

Teraz więc, kiedy wiemy, jakie skutki ma pijaństwo dla pijącego i jego potomstwa, przyjrzyjmy się z kolei temu, jaki wpływ wywiera alkohol na życie narodowe. Wówczas dopiero rozumiemy całą doniosłość tej palącej u nas kwestji — sprawy alkoholizmu.

Otóż jest rzeczą już oddawna doświadczoną, że alkohol obniża wydajność pracy u człowieka pijanego, a więc wręcz przeciwnie niż sądzą, ci co w wódce — tej największej zdradczyni, szukają pokrzepienia swych sił. Podczas wojny światowej stwierdzono z wszelką pewnością, że żołnierze, któ-

rzy nie otrzymali wódki, lepiej znoszą uciążliwe marsze, niż ci którzy przed wymarszem wypili „dla nabrania sił”.

Sprawność mięśni i nerwów po użyciu alkoholu spada o jakieś 40 proc., ten samemu więc obniża się wydajność pracy. Tak się dzieje zwykle z jednostką. Jeśli zaś wziąć pod uwagę, że pije przecież setki tysięcy ludzi i jeśli ten ubytek wydajności pracy złożyć razem i przeliczyć na pieniądze wówczas zrozumimy, że naród pijący podczas ogólnego „wyszcigu pracy” innych narodów, niczego dorobić się nie może, gdyż nie w stanie jest oszczędzać.

Siły produkcyjne narodu i wytwórczość ogólna stale się zmniejszają. Państwo zmuszone jest łożyć ogromne sumy na utrzymanie szpitali i przytułków dla alkoholików i ich mniej wartościowych potomków, na więzienia i domy poprawy. W rezultacie całej życie narodowe zostaje przez alkohol spaczony, gdyż najbardziej uzdolnione jednostki marnują się przez użycie i nadużycie alkoholu, a przysparzanie przez pijaków społeczeństwu jednostek mniej wartościowych i niezdolnych, ujemnie się odbija na naszym życiu gospodarczym i politycznym.

Taki stan rzeczy, oczywiście, zaszczuży nam nie przynosi w oczach całego świata, a jaką już mamy pod tym względem urobioną i ustaloną opinię, najlepiej dowodzi tego przysłowie, kursujące o pijakach we Francji: „pije, jak Polak”!

(d. c. n.)

nia dla ubogiej ludności naszego miasta. Plany były wykonane przez inżyniera Karpińskiego. Pomimo czynionych wstrętów Magistrat nie dał za wygrane w przyszłym roku przystąpi do budowy powyższych gmachów, aby dać tym sposobem biednej ludności możliwość prowadzenia higieniczniejszego życia.

W tym celu dnia 9 b.m. tow. burmistrz naszego miasta Marjan Andrzejak i tow. ławnik Bengsz wyjechali do Warszawy w sprawie poczynienia starań na uzyskanie w Banku Gospodarstwa Krajowego odpowiedniej pożyczki.

Enpeerowskie kłamstwa.

W piśmie „Hasło Łódzkie” i Kurjer Łódzki z dnia 6 sierpnia r. b. znalazły się wzmianki jakoby odbyło się w Aleksandrowie zebranie w polskim (enpeerowskim) związku zawodowym robotników-pończoszników w sprawie wystosowania żądań do przemysłowców o podwyższenie zarobków, a jeśli nie odniesie to skutków gotowi poprzeć strajkiem.

Jak się okazuje zebranie takie nie odbyło się wcale, gdyż robotnicy po stracie zaufania do B.B. na zebranie nie przybyli, a tylko był „referent” i aż 3 słuchaczy.

Z ruchu zawodowego.

Jak donosiliśmy ostatnio w firmie I.M. Geczyński powstał zatarg na tle niewypłacania robotnikom całkowitych tygodniówek i nieudzielania urlopów. Robotnicy naszego związku zwrócili się o interwencję i związek wystosował do firmy żądania i w razie nieotrzymania do dnia 31 sierpnia r. b. odpowiedzi zostanie zaproklamowany strajk.

O zatargu powiadomiono Inspektora Pracy.

W tych dniach Geczyński w fabryce zwracał się do robotników z propozycją: „pędzenia fabryki cały tydzień jeżeli robotnicy przyjmą tygodniówki wypłacane im 75 proc. w gotówce resztę w kartkach, a jeżeli nie zgodzą się to będzie pędził fabrykę tylko 4 dni w tygodniu”.

Z życia partji.

Posiedzenie Rady Naczelnej P. P. S.

Dnia 30 września i 1 października r. b. w lokalu Z. P. P. S. odbędzie się posiedzenie Rady Naczelnej z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawy polityczne i organizacyjne C. K. W. P. P. S.
- 2) Kongres Partji
- 3) Wnioski Konferencji Ogólnokrajowej Kobiet

4) Konferencja członków zarządów gminnych P. P. S.

5) Wolne wnioski.

W terminie obrad Rady Naczelnej odbędzie się odsłonięcie pomnika na grobie tow. Feliksa Perla oraz akademja żałobna.

Obecność wszystkich członków jest konieczna.

Sekretariat Generalny
C. K. W. P. P. S.

Konferencja samorządowa.

Na zasadzie uchwały C. K. W. z dnia 3 lipca r. b. zwołujemy na dzień 16 września do Warszawy Konferencję prezydentów miast, wice-prezydentów, burmistrzów, wice-burmistrzów, wójtów, ławników, prezesów rad miejskich, oraz prezesów frakcji radnych.

Pożądanem jest by w Konferencji wzięli udział członkowie Sejmików względnie Wydziałów sejmikowych.

Radni miejscy, delegaci O.K.R-ów, posłowie i senatorowie mogą wziąć udział w Konferencji z głosem doradczym.

Konferencja potrwa prawdopodobnie dwa dni. Koszta przyjazdu i pobytu pokrywają uczestnicy Konferencji w całości.

Pożądanem jest jaknajszysze zgłaszanie do Sekretariatu Generalnego C. K. W. uczestników Konferencji, oraz odnośnych wniosków względnie zmian lub uzupełnień porządku obrad Konferencji, zakomunikowanych w Okólniku nr. 38 z dnia 31 lipca 1928 r.

Z socjalistycznym pozdrowieniem
Sekretariat Generalny
C. K. W. P. P. S.

Dzielnica Chojny.

W niedzielę dn. 12.VIII r. b. o godz. 10-ej rano w lokalu dzielnicy Chojny, ul. Rzgowska Nr. 143 odbędzie się zebranie członków i sympatyków.

Referent tow. T. Kapituła. O liczne i punktualne przybycie prosi Komitet.

Dzielnica „Księża Młyn”.

Dnia 11 b. m. o godz. 7-ej wiecz. w lokalu własnym przy ul. Fabrycznej Nr. 2 odbędzie się Masówka dla członków i sympatyków.

Referat wygłosi tow. inż. Szuster. Komitet.

Dzielnica Lewa.

W sobotę, dn. 11.8.28 r. o godz. 7 wiecz. odbędzie się masówka dla członków i sympatyków.

Referat wygłosi tow. Tomasz Kapituła na temat: „Dlaczego N. S. P. P. połączyła się z P. P. S. a nie z komunistami.”

Komitet.

Sport.

IX Olimpiada w Amsterdamie.

W sobotę dnia 28 lipca r. b. w olimpijskim stadionie w Amsterdamie odbyło się uroczyste otwarcie IX Olimpiady przy zapelnionych po brzegi gigantycznych trybunach.

Twórcom i wskrzesicielom wielkiej idei helleńskiej — Grekom przypało w udziale rozpocząć defiladę 44 narodów.

Za nimi według alfabetu holender-

skiego kroczyli przedstawiciele państw biorących udział w Olimpiadzie. Pochód zamykali gospodarze.

Polskę reprezentowało 38 zawodników i przedstawiciele władz.

Przy huku 9 strzałów armatnich i dźwiękach orkiestry podniesiono na maszt sztandar olimpijski z pięcioma kołami.

W imieniu zawodników ślubowanie wygłosił internacjonal, znany piłkarz —

Harry Denis, wznosząc prawą rękę do góry.

Po przysiędze znowu defilada i grupy opuszczają stadion. Uroczystość ta trwała półtorej godziny.

W niedzielę dn. 29 lipca rozpoczęły się zmagania narodów, dając następujące pierwsze wyniki:

Pchnięcie Kula: Rekord światowy pobił Jonny Kuck (U. S. A.) 15,87 mtr., 2) Brix (U. S. A.) 15,75 mtr., 3) Hirsfeld (Niemcy) 15,72 mtr.

Skok wzwyż: 1) King (U. S. A.) 194 cm., Hedges (U. S. A.) 191 cm., Menard (Francja).

Bieg 800 mtr. W przedbiegu VI Malanowski (Polska) zajmuje 5 miejsce.

Bieg 400 mtr. z płotkami. Kostrzewski (Polska), który bijąc Percyvala (Anglja) zakwalifikował się do półfinału, przyszedł piąty w czasie 57 sek.

Bieg 10.000 mtr. Wygrał po pięknym finiszu Nurmi (Finlandja) przed rodakiem Ritolą w czasie 30,18,8 bijąc dotychczasowy rekord Ritola 30,23,2 sek.

Rekord świata Haliny Konopackiej.

Pierwszy raz od czasu istnienia Igrzysk Olimpijskich wciągnięto na maszt główny biało-amarantowy sztandar polski. Pierwszy raz na Olimjadzie 20.000 osób słuchało stojąc z obnażonymi głowami Mazurka Dąbrowskiego. Dokonała tego jednym potężnym rozmachem swych ramion nasza słynna miotaczka p. Halina Konopacka, rzucając dyskiem 39 m. 62 c. bijąc własny rekord światowy.

W dniu 1 sierpnia rozstrzygnięto olimpijski konkurs artystyczny, przyznając Polsce pierwsze miejsce w dziale poezji za tom poezji Kazimierza Wierzyńskiego pod tytułem „Laur Olimpijski”.

W dziale malarstwa, Polska za drzeworyt Skoczylasa „Łucznik” zajęła trzecie miejsce.

Zdobyte przez Konopacką i Wierzyńskiego laury olimpijskie są wyrazem potężnej pracy, jaką prowadzimy od kilku lat w naszym życiu sportowym.

Niechaj blask sławy tych dwoje wielkich ludzi stanie się apelem budzącym w sercach młodzieży szczytną chęć rywalizacji w rozwoju fizycznym.

R. T. S. „Widzew” — „Union” 2:1 (1:0).

Drużyna robotnicza lekko uporała się z hałaśliwie zachowującym się Uniohem w stasunku 2:1.

Z powodu gry faul, stałych targów i docinków sędzia zmuszony był wykluczyć aż 3 graczy „Unionu”. Bramkami podzielili się Rote i Łęcki.

R. T. S. „Widzew” — Proсна (Kalisz).

Dnia 12 sierpnia o godz. 11 rano na boisku przy ulicy Wodnej odbędzie się rewanżowe spotkanie między wymienionymi drużynami. Mecz w Kaliszu zakończył się wynikiem remisowym 3:3.

„Szczęść Boże” wielkiemu społecznikowi z Widzewskiej Manufaktury.

Wśród szeregu przejawów robotniczego życia sportowego w Łodzi nie lada sensację wywołał umieszczony w jednym z lokalnych dzienników artykuł, a powtórzony w wieczornym wydaniu, o powstaniu „pierwszego, na wielką skalę zakrojonego klubu robotniczo-pracowniczego.

Myśl stworzenia podobnego klubu przy Widzewskiej Manufakturze — jak pisze autor z chęcią „zrobienia” maximum wierszy — nie dawała spokoju wielkiemu opiekunowi i propagatorowi rozwoju fizycznego (a dodamy od siebie — i wyzysku klasy pracującej).

Jak ten w zapowiedzi niedaleki protektorat wielkiego społecznika p. dyr. Maksą Kona będzie wyglądał, zdajemy już sobie dzisiaj sprawę na podstawie dotychczasowych jego praktyk. Chcemy jednakże zapewnić tych, dla

których dotychczasowy wyzysk robotnika przez wysokiego w perspektywie protektora daje możliwość złożenia mu narodowego „Szczęść Boże”, że ogniste lwy Widzewskiej Manufaktury, jako reklama swoich wyrobów, a w konsekwencji wzmocnienie samego wyzysku, na nielicznych tylko piersiach robotnika łódzkiego tkwić będą.

Gdyż rozwój sportu robotniczego może być dziełem tylko rąk samych robotników. Inaczej zostaje zawsze spaczony.

Zetel.

KRONIKA.

Zebranie b. Więźniów Politycznych.

Stowarzyszenie b. Więźniów Politycznych Oddział w Łodzi zwołuje na dzień 15 sierpnia r. b. (środa) o godz. 10-ej rano ogólne zebranie członków w lokalu Stowarzyszenia przy ul. Kopernika 45 z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprowadzenie zwłok bojowników i męczenników w walce z caratem poległych w 1906 roku pod Aleksandrowem, 2) Wolne wnioski.

Zarząd prosi o punktualne i liczne przybycie.

Bacność b. Peowiacy!

Zarząd P. O. W. w Łodzi podaje do wiadomości b. Peowiaków, że przyjmuje zapisy na Zjazd Wileński oraz udziela informacji w sprawach zjazdowych w poniedziałek, środę i piątek od 18 do 19-ej w lokalu Zw. Inwalidów Wojennych, ul. Gdańska 57.

Wspólny z b. legionistami wyjazd do Wilna nastąpi w sobotę, 11 sierpnia r. b. o godz. 13 m. 30 z dworca Kaliskiego.

Karty uczestnictwa będą wydawane na podstawie ważnych na rok b. legitymacji członkowskich.

Podziękowanie.

W dniu 29.VII 1928 r. kuracjusze Kasy Chorych m. Łodzi w Busku z łaskawym współudziałem ob. dr. Starkiewicz, zwiedzili kolonję dziecięcą w Busku.

Po szczegółowym zwiedzeniu i objaśnieniach przez dr. Starkiewicza o powstaniu i zadaniach tejże kolonji, zbrani wyrażają hołd dr. Starkiewiczowi, za jego pełną poświęcenia działalność dla ulżenia doli tym przez naturę pokrzywdzonym masom, oraz składają podziękowanie dla Zarządu Łódzkiej K. Ch. za jej staranną opieką i działalność na polu lecznictwa.

Jednocześnie składają uznanie dla Wydz. Opieki Społecznej przy Magistracie Łodzi za wstawanie i opiekę nad dziećmi robotników łódzkich.

Busko, 29.VII 28 r.

Chorzy na kuracji w Busku:

J. Wajnert. Wł. Gajda J. Cynknech
J. Kubik W. Ilibucz J. Gąsiorek
J. Karbowiak W. Łongura K. Kowalski
S. Szadwra F. Jagiełło St. Jankowski
W. Nowacki J. Białek E. Wajdus
Fr. Złotnicki Ignacy Cyrus A. Wichan
Jakubowski Dr. Miller Góralczykówna
Marja Piotrowska Dora Lewinsonowa
Wacław Mondalski W. Bokolewski
Przybysz Józef Jan Kluska
G. Kałużyńska Marja Tuszyńska
Anna Sonderichen Powicheł Adam

Dr. KLINGER

Choroby weneryczne, skórne i włosów.

Leczenie lampą kwarcową.

Andrzeja Nr. 2, telef. 32-28.

Godziny przyjęć: od 1.30—2.30, dla Pań, od 6—8 dla Panów. W niedzielę i święta od 10—12.

KASA CHORYCH m. ŁODZI

przypomina P. P. Pracodawcom, sporządzającym wykazy potrąceń składek na rzecz Kasy Chorych we własnym zakresie (t. zw. firmy samoobliczające), że wykazy potrąceń za miesiąc bieżący winny być bezwarunkowo nadsyłane najpóźniej do dnia 10-go następnego miesiąca włącznie.

W związku z powyższym uprzedza się niniejszem P. P. Pracodawców, że w razie nadesłania wykazów po upływie oznaczonego terminu, przywilej samoobliczania składek na rzecz Kasy będzie im odebrany bezwzględnie, a składki tym P. P. Pracodawcom Kasa wymierzać będzie za pomocą list płatniczych.

Jednocześnie Kasa Chorych m. Łodzi w związku z mającymi się odbyć wyborami do Rady Kasy podaje do wiadomości, że w razie nienadesłania wykazu potrąceń za m-c lipiec r. b. do dnia 10 sierpnia tegoż roku, niezależnie od utraty wskazanego przywileju samoobliczania składek, liczba zatrudnionych przez P. P. Pracodawców w m-cu lipcu pracowników, jako podane z opóźnieniem, nie będzie wzięte pod uwagę przy ustalaniu ilości głosów, przysługujących im jako wyborcom z pośród pracodawców.

Wielka premiera arcykapitałowego filmu p. t.:

„PANI NIE CHCE DZIECI.”

Szampańska Marja Corda w roli modnej zoneczki. Pełna pikantjerji Dina Gralla. Bajeczna Trude Hesterberg jako roztańczonego teściowa. Niezrównany Harry Liedtke w najlepszej swej kreacji.

Sala gruntownie odświeżona.

Dzisiaj i dni następnych!

Produkcja 1928-29 roku.

PRISCILLA DEAN w sensacyjno-salonowym dramacie w 8 akt. p. t.:

„BESTJA” (Napiętnowana)

Nad program: FARSA.

Dzisiaj i dni następnych!

PRZYMUSOWE LICYTACJE.

Magistrat m. Łodzi—Wydział Podatkowy niniejszem po laje do wiadomości, że w dniu 22 sierpnia r. b. między godz. 9-tą rano, a 4-tą popołudniu odbędą się przymusowe licytacje ruchomości, u niżej wymienionych osób za nie-
wplacone podatki:

1 Pasmanik Majer Franciszkańska 19, meble	29 Dykman Chil Nowomiejska 100 tuzinów szklanek	58 Klajnman M. Traugutta 4, biurko	85 Zduński I. Kilińskiego 50, meble, pianino	113 Majerberger A. Gdańska 28 maszyna do pisania
2 Amzel A., Nowomiejska 15, meble	W dniu 23 sierpnia 1928 roku między godz. 9-tą rano, a 4-tą popołudniu.	57 Krempf K. Gdańska 63, kasa ogniotrwała, maszyna do pisania, meble	86 Zduński I. M. Kilińskiego 50 kredens,	114 Prusse E. Zeromskiego 52, 2 biurka
3 Amzel Ab. Nowomiejska 15, meble towar	30 Buzyn G. Al. I. Maja 7, meble, lodówka, maszyna do szycia pianino	58 Krygier St. Konstancyńska 78 meble	87 Agencja Telegraficzna „Pat“ Al. Kościuszki 1, biurko, maszyna do pisania	115 Prusse R. Zeromskiego 52, pianino
4 Bułka Sz. Nowomiejska 21, meble kasa ogniotrwała maszyna do szycia	31 Braun I. Cegielniana 45, maszyna do szycia, meble	59 Kenigsberg Ch. A. Zielona 5-7 kredens	88 Brusski H. Piotrkowska 62, meble,	116 Pinkus G. Piotrkowska 50, towar wełniany
5 Chojmowicz M. Sz. Aleksandryjska 18 meble	32 Braun I. Cegielniana 45, meble	60 Kimelman I. Południowa 12, meble maszyna do szycia,	89 Berman Ch. Cegielniana 87 zegar	117 Rozenberger J. N. Cegielniana 19, kredens
6 Cymerman J. Gdańska 9, rower	33 Bławat R. Kilińskiego 30, kredens zegar	61 Landau H. Cegielniana 22, meble	90 Bande E. Piotrkowska 50, 70 skrzynek gwoździ	118 Reichstein M. Przejazd 36, meble
7 Działoszyński Aleksandryjska 15, meble	34 Borsztajn M. Zielona 17, zegar	62 Lwow J. Gdańska 81, 4 biurka maszyna do pisania,	91 Białostocki A. Piotrkowska 64 meble,	119 Rudzki B. i H. Zakątna 34, przedza
8 Fein Sz. F. Aleksandryjska 26 kasa ogniotrwała, biurko, maszyna do pisania.	35 Borsztajn H. Zielona 3, kasa ogniotrwała	63 Lipnowski M. Piotrkowska 24 towar biały	92 Bromberg J. Piotrkowska 152 meble	120 Rukalski B. N. Cegielniana 12 fortepian
9 Frajman J. Pl. Wolności 6, towary galanteryjne	36 Cukier M., Al. I Maja 45, meble, żyrandol	64 Majewski T. Konstancyńska 22, lustro	93 Dudowska R. Zeromskiego 42 kredens	121 Stiller J. Piotrkowska 69, kasa „National“
10 Grynštajn I. Konstancyńska 32, meble, pianino	37 Capel Ch., Zawadzka 35, pianino	65 Ojzner W. Piotrkowska 58, kasa ogniotrwała	94 Działoszyński A. Piotrkowska 56, 400 rolek tapety	122 Szmulewicz I. Piotrkowska 62, popelina jedwabna
11 Galas A. M. Nowomiejska 20, skóra	38 Dajlig M. Piotrkowska 35, meble, fortepian	66 Ordynans Szulim, Cegielniana 61, meble	95 Dancigier i Dempński Piotrkowska 18, biurko, maszyna do pakowania, waga	123 Tsakumakis A. Zachodnia 16, lustro
12 Gutter S. Północna 6, różne trunki, meble	39 Degensztajn J. Zawadzka 25 meble, kasa ogniotrwała	68 Rotbard J. Cegielniana 40, meble	96 Etinger M. Piotrkowska 64 maszyna do pisania meble	124 Urbach Chaskiel, Piotrkowska 64, cukier, faryna, mąka
13 Górski Konst. Nowo-Zarzewska 20, meble	40 Dobrecki J. Pańska nr. 54, meble	68 Rozenblum Sz. H. i L. Kielma 5 meble	97 Futerman J. Piotrkowska 54, dywany pluszowe	125 Wilczyński Mieczysław 6-go Sierpnia, 56 szafy
14 Joskowicz Sz. J. Zachodnia 68, meble	41 Dawidowicz J. Zielona 10, 25 tuz. ręczników.	69 Wiślicki, Rozen, Gecow Zielona 8, urządzenie biurowe	98 Fogel M. Piotrkowska 56, maszyna do pisania, biurka stoły	126 Waissman A. Piotrkowska 56, 100 mtr. towaru
15 Krygier St. Konstancyńska 78, meble	42 Engel I., Al. I-go Maja 8, meble.	70 Szwarz Ch. Wólczajska 61 meble	99 Finkiel Ch. Piotrkowska 58 meble	127 Waza A. Piotrkowska 54, kredens zegar
16 Kohnowa T. Aleksandryjska 13 pianino, otomana	43 Freund M. Cegielniana 54, fortepian, kredens	71 Suwalski J. Kilińskiego 207 biurko, szafa	100 Grynštajn I. Al. Kościuszki 10, maszyna do pisania	128 Weksler I. Piotrkowska 58, towar męski
17 Kraut Mendel Aleksandryjska 14, szafa, zegar	44 Fatcman B. H. Zielona 65, meble	72 Szatan Ch. M. Al. I Maja 4, maszyna do pisania,	101 Goldenberg S. Piotrkowska 62 pianino	129 Zylberman P. 6-Sierpnia 34, wirówka, szafa zegar
18 Krawiecka Rywka Aleksandryjska 25, maszyna do szycia, meble	45 Frajlich B. Al. Kościuszki 26, meble różne, patefon z płytami	73 Taub Ch. S. Cegielniana 57 różne meble samowar	102 Gepner J. Piotrkowska 64	130 Zelman H. Piotrkowska 64, różne meble
19 Kapelusz E. Pl. Wolności 10, 2 szafy, kasa ogniotrwała	46 Grunberg M. J. Al. I Maja 21, meble	74 Thiele F. i M. Al. I Maja 14, biurko, maszyna	103 Henechowicz Ł. Nawrot 14 szafa	131 Plesner Adam Piotrkowska 51 gramofon bez łąty
20 Kawenoki S. Wschodnia 17, meble	47 Gurt M. Piotrkowska 59, meble maszyna do szycia,	75 Tenenbaum J. Al. Kościuszki 29, pianino biblioteka, biurko meble	104 Hirszfild I. Piotrkowska 152 radjo	W dniu 24 sierpnia b. r. między godz. 9-tą rano a 4-tą popołudniu.
21 Lubochiński J. Wolborska 38, meble	48 Goldberg A. Zachodnia 63 kredens	76 Thiele F. i M. Al. I Maja 14 kasa ogniotrwała, biurko	105 Kac A. Piotrkowska 64, przedza	132 Gomoliński Z. Kilińskiego 97, meble
22 Lewkowicz J. Aleksandryjska 27 meble	49 Offenbach H. Al. I-go Maja 2 meble.	77 Taub S. Cegielniana 57, meble.	106 Kaluszyner i Lewkowicz, Piotrkowska 56, 5 sztuk towaru	133 Janch J. Kopernika 8, maszyna do szycia meble
23 Rozenblum J. L. Kielma 5, meble	50 Joskowicz Sz. Zachodnia 68, meble	78 Wojalski Wład. Zielona 12, bi-lard, meble	107 Konseas J. Piotrkowska 58, kontuar szafa	134 Łazuchewicz J. N. Zarzewska 12, meble mandolina maszyna do szycia
24 Rozenblum Sz. H. Kielma 5, meble	51 Jakopson N. Południowa 42 kredensy	79 Wilczyk G. Cegielniana 8, kasa ogniotrwała, meble	108 Kunert i Gotwald, Piotrkowska 66, 12 żyrandoli elektrycznych	135 Lutrosiński A. i M. Piotrkowska 225, meble
25 Skosowski H. Nowomiejska 29, pianino, meble	52 Klarnet 6-go Sierpnia 30	80 Wald J. Piotrkowska 33, maszyna do pisania	109 Lipski H. Przejazd, 30 kredens	136 Polka A. Napiórkowskiego 79 kredens 3 pary obuwia męskiego
26 Szefer B. Zachodnia 31, 10 skrzynek gwoździ	53 Kokot J. Aleja I-go Maja 41 meble	81 Wajs Hilary, Piotrkowska 90 kredens	110 Lewin S. Piotrkowska 56, kasa ogniotrwała	137 Bracia Ramisz P. i A. Piotrkowska 121, maszyna do pisania meble
27 Zycer Ch. Nowomiejska 31, 500 mtr. cajgu	54 Kosowski Ch. Zawadzka 4, meble	82 Warhaft Ber Narutowicza 3, lustro, 2 szafy	111 Lasman S. Piotrkowska 54, pianino	138 Sukc. Stetka A. Zakątna 86, Watoliny 3 sztuki
28 Colle Rubin Północna 26, meble	55 Klajnlerer R. Cegielniana 66, meble, kasa ogniotrwała	83 Zylberman Ch. M. Cegielniana 3, manufaktura	112 Lipszyc I. Piotrkowska 152 meble	

Kino Sp. Prac. Państw.
Sienkiewicza 40.

Z powodu remontu kina, wyświetlać się będzie tylko **dwie seanse** dziennie **w ogrodzie**. 1-szy o godz. 7.30 i 2-gi o godz. 9.30 w.

Następny program: „**MIŁOSTKI**“.

Od wtorku 7 sierpnia do poniedziałku 13 sierpnia włącznie.

„Gehenna Miłości” (Orłow)

Golgota niedoświadczonego dziewczęcia w 10 aktach. Wystawa filmu tego przechodzi wszystko widziane dotąd.

W rolach głównych: **Iwan Petrowicz**, jako porucznik Orłow. **Vivian Gibson**, **Ewi Ewa**, **Bruno Kastner** i **Al. Georg**.

Śpiewy w wykonaniu ulubieńca publiczności **Zygmunta Ullasa**, który wykona z towarzyszeniem orkiestry szereg romansów ros.

KINO CZARY TEATR

„TRAGEDJA PANNY”

Wielki szlagier filmowy według powieści E. Marlitta p. t.:

W rolach głównych: **Marcella Albani, Frida Richard, Hans Mierendorf, Antoni Pointner.**

Dziś i dni następnych W razie pogody ostatnie 2 seanse **KINO w OGRODZIE.** Nad program! **Komedja amerykańska w 2 akt.** Nad program! Na pierwszy seans wszystkie miejsca **po 50 gr.**

APOLLO
16 Konstancyńska 16
Dziś i dni następnych!

18 aktów! Wielki podwójny program!

ZABIŁAM

(za więziennym murem)

Tragedja niewinnej dziewczyny.

W roli głównej: **Magda Sonja i Werner Krauss.**

18 aktów!

Hultajska trójka

ARCYWESOŁA KOMEDJA.

W roli głównej: **Hans Mierendorf, Paweł Heideman i Iga Brink.**

Następny program!
Wielki podwójny program.

I
Za kulisami kabaretu

II
Mała awanturka

Miejski Kinematograf Oświatowy
Tel. 18-26. Dojazd tramwajami 16 i 10.

Dla dorosłych!

Za kulisami ekranu

W rolach głównych: **Iwan Mozzuchin i Natalja Lisienko.**
Nad program: **Hollywood** (Szał filmowy).

Dla młodzieży!

Delfin Francji

Dramat w 8 aktach. Nad program???

CENY OGŁOSZEŃ: Ceny ogłoszeń należy rozumieć za wiersz wysokości 1 milimetra.

Miejscowe: Drobne: Za wyraz 5 groszy (najmniej 50 groszy). Dla poszukujących pracy i o zagubionych dokumentach za wyraz 5 groszy. Zwyczajne: Za 1 milimetr jednolamowy 15 groszy. (str. 8 lam.), komunikaty, nekrologi w tekście przed kroniką po 35 groszy (strona 4-lamowa).

Zamiejscowe o procent i **zagraniczne** o 100 procent drożej.